

[doi.org/10.34765/sp.0320.a04](https://doi.org/10.34765/sp.0320.a04)

# ANALIZA ROLI STANÓW ZJEDNOCZONYCH W SYSTEMIE MIĘDZYNARODOWYM PODCZAS PREZYDENTURY DONALDA TRUMPA

## Streszczenie

Celem niniejszego artykułu jest analiza roli Stanów Zjednoczonych w systemie międzynarodowym podczas prezydentury Donalda Trumpa. Ze względu na zamierzone rozważania, w hipotezie artykułu przyjęto, że amerykańskie przywództwo w sprawach światowych podczas prezydentury Donalda Trumpa jest osłabione przez strategiczne założenia polityki zagranicznej oraz zagranicznej polityki gospodarczej. W artykule zamieszczono cztery najważniejsze pytania badawcze, które wskazują na znaczenie roli i pozycji USA w systemie międzynarodowym w ujęciu historycznym, analizę założeń strategicznych polityki zagranicznej Donalda Trumpa, amerykańskiej koncepcji obronnej i sieci sojuszniczej oraz głównych założeń strategii zagranicznej polityki gospodarczej.

**Słowa kluczowe:** liberalny porządek światowy, polityka zagraniczna USA, globalne przywództwo, Donald Trump, polityka handlowa, bezpieczeństwo międzynarodowe.

**Kody JEL:** E10

## Wprowadzenie

Badacze nauk politycznych i stosunków międzynarodowych coraz częściej zadają intrygujące pytanie o przyszłość amerykańskiego przywództwa w systemie międzynarodowym. Niektóre decyzje zarówno prezydenta Baracka Obamy, jak i Donalda Trumpa, wskazują że rola i pozycja Stanów Zjednoczonych w systemie ulega znacznym przeobrażeniom, a ich znaczenie zmierza w kierunku redukcji dotychczasowej hegemonii. Celem niniejszego artykułu jest analiza roli Stanów Zjednoczonych w systemie międzynarodowym podczas prezydentury Donalda Trumpa. Wstęp zawiera główne założenia merytoryczno-metodologiczne, które wynikają z postawionej hipotezy, pytania badawcze oraz dobór perspektywy metodologicznej. W kolejnych podrozdziałach skupiono się na analizie roli i znaczenia amerykańskiego przywództwa światowego w perspektywie historycznej; analizie głównych założeń strategicznych w polityce zagranicznej Donalda Trumpa; analizie fluktuacji w amerykańskiej koncepcji obrony oraz sieci obowiązujących sojuszy; analizie strategii zagranicznej polityki gospodarczej Donalda Trumpa. Ze względu na wskazane założenia, hipoteza artykułu zawiera wskazanie, że amerykańskie przywództwo w sprawach światowych podczas prezydentury Donalda Trumpa jest zredukowane ze względu na założenia strategiczne polityki zagranicznej oraz zagranicznej polityki gospodarczej. Niniejszy artykuł został opracowany przy wykorzystaniu metody systemowej (analiza roli i pozycji Stanów Zjednoczonych w systemie międzynarodowym); historycznej (analiza przeszłych związków przyczynowo-skutkowych wynikających z procesu tworzenia liberalnego porządku światowego); porównawczej (analiza wybranych celów polityki zagranicznej Trumpa); analizy treści (w szczególności dokumentów rządowych i raportów). Perspektywa teoretyczna niniejszego artykułu opiera się na założeniach hegemonicznej stabilności (*hegemonic stability theory*), zgodnie z którą istnieje większe prawdopodobieństwo, że system międzynarodowy pozostanie stabilny wówczas, kiedy jedno państwo narodowe pozostaje dominującą potęgą lub hegemonem (Goldstein 2005, s. 107). Rozważania zostały rozwinięte przede wszystkim na podstawie artykułów magazynów "Foreign Affairs" i "Foreign Policy", raportów *think tanków* Brookings Institution, The Peterson Institute for International Economics, Center for Strategic and International Studies. Cennym źródłem informacji pozostają ponadto raporty przygotowywane przez Kongresową Służbę Badawczą.

## Znaczenie Stanów Zjednoczonych w systemie międzynarodowym w ujęciu historycznym

Znaczenie Stanów Zjednoczonych w systemie międzynarodowym, ukształtowanym po II wojnie światowej, jest określane jako polityka globalnego przywództwa i zaangażowania w sprawy międzynarodowe (Hoop i in. 2016, s. 2–19). Dotychczas stworzony porządek światowy skupiał się na wartościach, które w centrum zainteresowania pozycjonowały promowanie wolności, demokracji, ochrony praw człowieka, przy jednoczesnej krytyce autorytaryzmów i możliwości pojawienia się regionalnych potęg w Eurazji (Department of Defense 2012, s. 1–16). Do najważniejszych celów, które ściśle wynikają z przyjętych norm i wartości systemu międzynarodowego stworzonego po II wojnie światowej należą: poszanowanie integralności terytorialnej krajów i niedopuszczalność zmiany granic międzynarodowych za pomocą siły lub przymusu; promocja pokojowego rozwiązywania sporów między krajami, bez użycia siły lub groźby użycia siły bądź przymusu; tworzenie i wsparcie silnych instytucji międzynarodowych, które stanowią forum dla rozwiązywania konfliktów, a tym samym są istotnymi stabilizatorami systemu (Carlsnaes, Risse, Simmons 2002, s. 192–200); przestrzeganie egzekwowania prawa międzynarodowego, globalnych zasad i norm oraz uniwersalnych wartości, w tym praw człowieka; promowanie liberalnych międzynarodowych systemów handlu i inwestycji do wspierania otwartego, opartego na regułach zaangażowania gospodarczego, rozwoju, wzrostu i dobrobytu (Brown 2009, s. 10–21); traktowanie wód międzynarodowych, międzynarodowej przestrzeni powietrznej, przestrzeni kosmicznej i (ostatnio) cyberprzestrzeni jako wspólnych dóbr międzynarodowych (Duncombe 2018, s. 27–28).

Utworzenie tzw. otwartego porządku międzynarodowego w latach bezpośrednio po II wojnie światowej jest postrzegane jako odzwierciedlenie dążenia polityków do uniknięcia tragicznych powtórzeń historii, m.in. zniszczeń militarno-politycznych, społecznych i zakłóceń gospodarczych pierwszej połowy XX w., a więc okresu obejmującego I wojnę światową (Truman 2017, s. 4–9); wielkiego kryzysu gospodarczego w 1929 r. i zniszczeń II wojny światowej. Gotowość USA do przeprowadzenia w procesie kreowania, jak i utrzymywania liberalnego porządku międzynarodowego, wynikała m.in. z głębokiego przekonania polityków, że powstały system odzwierciedla amerykańskie wartości, a ponadto służy bezpieczeństwu oraz interesom polityczno-gospodarczym (Hansen, Kindleberger 1942).

Choć hasłem przewodnim prezydentury Donalda Trumpa pozostaje slogan *America First* to wizja amerykańskiego przywództwa światowego odbiega

od licznych oczekiwań (Office of Management and Budget 2017, s. 1–7). Zmiana trajektorii dotychczasowej pozycji USA w systemie nie tylko determinuje charakter ich działań zewnętrznych, ale przede wszystkim wpływa na politykę bezpieczeństwa, międzynarodową politykę gospodarczą, pracę Kongresu oraz funkcjonowanie krajowych instytucji federalnych (Dombrowski, Reich 2017, s. 1013–1017). Obecnie problem dotyczy sposobu zrównoważenia lub połączenia realizacji wąsko zdefiniowanych interesów USA z celem obrony i promowania wartości takich jak demokracja, wolność i prawa człowieka (Clark i in. 2014, s. 513–527). Pozostaje również pytanie o środki prowadzenia polityki zagranicznej – tzw. *hard power* (przede wszystkim, ale nie wyłącznie, wojskowej siły bojowej oraz odwetowych instrumentów gospodarczych) i *soft power* (w tym dyplomacji, programów pomocy rozwojowej, wsparcia dla organizacji międzynarodowych, edukacji i wymiany kulturalnej oraz międzynarodowej popularności elementów amerykańskiej kultury) (Nye 2004, s. 33–36).

Obecny kształt polityki zagranicznej Donalda Trumpa stanowi również wynik długoterminowych decyzji administracji prezydenta Baracka Obamy (Zakaria 2019). Niektórzy zauważają, że ograniczenie amerykańskiego przywództwa w systemie międzynarodowym rozpoczęło się w momencie braku zaangażowania USA w toczące się konflikty na Bliskim Wschodzie i skutki wybuchu tzw. Arabskiej wiosny – w szczególności w Syrii w latach 2008–2016 (Krieg 2016, s. 98–110). Dlatego niektóre działania podjęte przez Trumpa stanowią raczej kontynuację niż inicjację określonej strategii polityki zagranicznej (Tate 2018). Obecnie czynnikiem silnie determinującym rolę USA wciąż pozostaje gospodarka, a konkretnie prognozy dotyczące dalszego deficytu budżetowego oraz długu publicznego. Stanowią one przyczynę do ograniczonych możliwości dalszego finansowania długoterminowych i kosztowych celów polityki zagranicznej (Johnson 2020).

## **Koncepcja obrony i system sojuszniczy administracji Donalda Trumpa a rola USA w systemie międzynarodowym**

Kontrowersyjnym elementem polityki administracji Donalda Trumpa pozostaje strategia obrony Stanów Zjednoczonych oraz obowiązujący system sojuszniczy. Przez ostatnie 70 lat głównym celem polityki bezpieczeństwa USA pozostawała kwestia zapobiegania pojawianiu się regionalnych hegemonów

w Eurazji. Prawdopodobnie jest to najbardziej istotny powód, dla którego armia amerykańska jest wyposażona w znaczne odstraszające siły strategiczne oparte na potencjale nuklearnym oraz liczne siły konwencjonalne, które mają umożliwić wojsku Stanów Zjednoczonych przekroczenie szerokich przestrzeni oceanicznych oraz powietrznych, a następnie przeprowadzenie trwałych operacji wojskowych na dużą skalę (Heritage 2020). Należy zatem zwrócić uwagę na amerykańską przewagę sił powietrznych ze znacznym wyposażeniem bombowców i samolotów rozpoznawczych dalekiego zasięgu oraz maszyn zdolnych do tankowania w powietrzu. Drugim nieodłącznym elementem potencjału militarnego USA pozostaje marynarka wojenna z największą liczbą lotniskowców, okrętów podwodnych o napędzie atomowym, krążowników raketowych oraz dużych statków desantowych. Dzięki tak zaawansowanemu wyposażeniu USA są zdolne do dynamicznego rozmieszczania sił oraz dostaw ekwipunku do odległych lokalizacji w Europie, Zatoce Perskiej oraz w regionie Azji i Pacyfiku (Congressional Research Service 2020, s. 4–16).

Mimo posiadanego potencjału militarnego obecny system sojuszniczy USA przeżywa załamanie efektywności, czemu towarzyszy odrodzenie konkurencji geopolitycznej w Europie, Azji oraz na Bliskim Wschodzie. Do katalogu najważniejszych zagrożeń należy zaliczyć problem globalnego terroryzmu, rozprzestrzenianie broni nuklearnej oraz intensyfikację cyber ataków (Guoyou 2020). Natomiast do najważniejszych zadań wynikających z aliansów należy przede wszystkim zaliczyć konieczność odzwierciedlania amerykańskich wartości oraz promowania interesów USA w zakresie balansowania sił regionalnych hegemonów. Dotychczas takie podejście przyczyniło się do stworzenia gęstej sieci sojuszy z udziałem państw europejskich, północnoamerykańskich (w szczególności w ramach NATO), Azji Wschodniej (przez obowiązujące traktaty dwustronne, współpracę z organizacjami regionalnymi – ASEAN, APEC oraz z Azjatyckim Bankiem Rozwoju) (Klinger, Pak 2019), Ameryki Łacińskiej (głównie na podstawie Traktatu z Rio (OAS 2012) oraz dwustronnych umów o wolnym handlu z Chile i Kolumbią oraz NAFTA) (Sullivan 2020, s. 1–3). Niektórzy zauważają, że obowiązujące sojusze coraz częściej przybierają charakter o wiele bardziej fakultatywny, co sprawia że działania dotychczasowych aliantów USA są o wiele bardziej sprzeczne z kursem amerykańskiej polityki zagranicznej. Ponadto niektóre porozumienia wciąż stwarzają pewne ryzyko wciągnięcia Stanów Zjednoczonych w konflikty, które obecnie są dla nich co najmniej marginalne i nieistotne (Ford i Goldier 2020, online).

Z drugiej strony natomiast, zarówno gospodarcze, jak i wojskowe porozumienia, stanowią nieodłączny element koncepcji równowagi sił w systemie

międzynarodowym. Potencjalne wycofanie z obowiązujących układów i traktatów, przez administrację Donalda Trumpa, zwiększa ryzyko pojawienia się konkurencyjnych sojuszy, które mogą stać się efektywnym instrumentem realizacji polityki zagranicznej mocarstw światowych. Warto podkreślić, że obecne alianse stanowią o znaczącej przewadze Stanów Zjednoczonych w kontekście rywalizacji z Rosją bądź Chinami. Bowiem w obu państwach istnieje brak podobnych sieci sojuszy strategicznych. Co więcej, współuczestnictwo w podobnych porozumieniach stwarza liczne możliwości dla USA nie tylko w czasie konfliktów lub wojen, ale przede wszystkim w trakcie pokoju. Należy do nich zaliczyć możliwość wzajemnej wymiany danych wywiadowczych, transferu wiedzy i technologii oraz innych form współpracy *soft power* (Stokes 2018, s. 133–150).

Najważniejszą kwestią sporną dotyczącą wartości amerykańskich sojuszy jest przede wszystkim problem finansowania dalszej współpracy. Krytycy obecnego porządku światowego zauważają, że wkład Stanów Zjednoczonych jest co najmniej niewspółmierny biorąc pod uwagę zaangażowanie pozostałych uczestników. Choć budżety obronne sojuszników USA przybierają różną trajektorię to jednak dotychczas to Stany Zjednoczone przeznaczają na obronę największy odsetek PKB (SIPRI 2020, online). Mimo to kontrowersyjne aktywności geopolityczne Federacji Rosyjskiej oraz Chin, skłoniły wielu sojuszników Stanów Zjednoczonych do zwiększenia wydatków zbrojeniowych. Do kręgu tych państw należy zaliczyć przede wszystkim Australię, Japonię oraz Koreę Południową, które podjęły decyzje o znaczących inwestycjach w przemysł obronny oraz zakup amerykańskiego sprzętu obronnego. Po inwazji Rosji na półwysep krymski w 2014 r., ustalenia NATO zobowiązały członków do zwiększenia wydatków zbrojeniowych do poziomu co najmniej 2% PKB do 2024 r. Jednak tylko kilku członków Sojuszu Północnoatlantyckiego konsekwentnie realizuje ten cel. Co więcej, niedawno członkowie NATO zgodzili się także na nową formułę podziału kosztów, która spowoduje, że Niemcy i USA pokryją równy udział – około 16% kosztów operacyjnych NATO od 2021 r. (Hickey 2020). Ważnym aspektem pozostają ponadto liczne uwarunkowania jakie wynikają z relacji dwustronnych wobec strategii układów multilateralnych. Wciąż pozostaje pytanie w jakim stopniu partnerzy regionalni są w stanie sprzyjać amerykańskim interesom wynikającym z obecnej rywalizacji z Chinami (Ford, Goldgeier 2020).

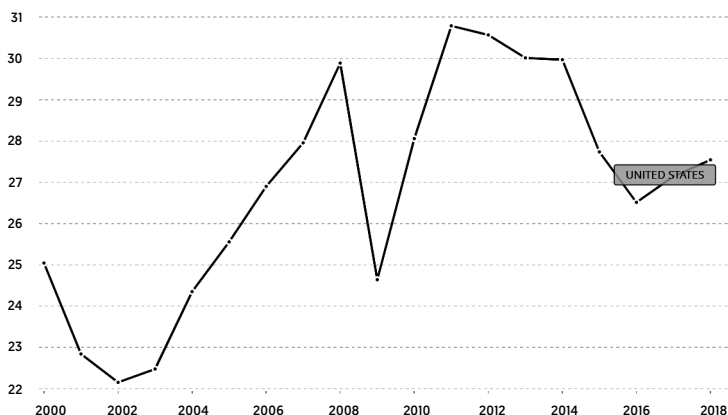
## Strategia zagranicznej polityki gospodarczej Donalda Trumpa a znaczenie globalnego przywództwa

Kampanii prezydenckiej Donalda Trumpa w 2016 r. towarzyszyło hasło *Buy American, Hire American!*, które otwarcie stało się deklarowaną koncepcją zarządzania gospodarką. Warto podkreślić, że handel międzynarodowy od dawna jest istotnym motorem globalnego wzrostu gospodarczego, a po II wojnie światowej to właśnie stosunkowo otwarta polityka handlowa i filozofia wolnorynkowa stanowiły podstawową siłę promującą globalny dobrobyt (Baldwin, Krueger 1984, s. 5–20). Mimo to do pierwszych działań prezydenta należało wycofanie z negocjacji Partnerstwa Transpacyficznego oraz renegecja porozumienia NAFTA, co stanowi swoisty zwrot w dotychczasowej polityce handlowej USA w kierunku praktyk protekcyjnych.

Prezydent USA utrzymuje, że wielostronne mechanizmy zarządzania gospodarczego, takie jak Światowa Organizacja Handlu bądź grupa G20, mają niewielką skuteczność, a ponadto szkodzą interesom gospodarczym Stanów Zjednoczonych (Chad, Irwin 2018). Trump skupia się natomiast na rozwiązywaniu problemów gospodarczych w sposób jedno- bądź dwustronny, jednocześnie podważając możliwości i korzyści wynikające z multilateralnej koordynacji gospodarczej. Takie działania skutkują nie tylko ograniczeniem możliwości funkcjonowania organizacji międzynarodowych, ale przede wszystkim skutecznie blokują integrację gospodarczą w skali globalnej (Guoyou 2020). Administracja Trumpa podkreśla, że ogromny deficyt w handlu zagranicznym stanowi sedno wielu problemów gospodarczych USA, wskazując tym samym, że zamiast uzyskiwać więcej korzyści ekonomicznych z wymiany międzynarodowej, gospodarka USA doświadcza ograniczenia produkcji, ogromnego deficytu handlowego oraz problemu malejącej konkurencyjności (Prasad 2020). Biorąc pod uwagę wskazane zależności wydaje się, że kluczowym elementem strategii polityki zagranicznej USA stała się wojna handlowa z Chinami, która rozpoczęła się na początku 2018 r. (Lester 2020). Administracja Trumpa wskazuje, że do najważniejszych przyczyn rozpoczęcia konfliktu gospodarczego z ChRL należy rosnący deficyt handlowy, kradzież własności intelektualnej oraz nielegalny transfer amerykańskich technologii. Biorąc pod uwagę, że wpływ handlu na gospodarkę USA jest stosunkowo niewielki, trudno powiedzieć, że wymiana międzynarodowa stanowi obecnie główną przyczynę problemów gospodarki USA.

Zgodnie z danymi Banku Światowego z 2018 r., handel międzynarodowy stanowił 28% PKB (World Bank 2020b).

**Wykres 1.** Udział handlu międzynarodowego w PKB USA (w %)



Źródło: Bank Światowy.

Administracja Trumpa, kierowana hasłem *America First*, ma nadzieję na ograniczenie importu, zwiększenie eksportu, a tym samym poprawę międzynarodowej równowagi płatniczej poprzez politykę protekcjonizmu handlowego. Ten ruch ma jednak wpływ przede wszystkim na gospodarki innych krajów. Szczególnie dotyczy przedsiębiorców mających bliskie powiązania handlowe z USA, dla których wpływ w perspektywie krótkoterminowej może być ogromny. Po pierwsze protekcjonizm handlowy szkodzi interesom inwestycyjnym amerykańskich korporacji międzynarodowych, które są największymi beneficjentami globalizacji. Po drugie cierpi również konkurencyjność amerykańskich firm i produktów. Natomiast ochrona pewnych branż w perspektywie długoterminowej negatywnie wpływa na możliwości rywalizacji gospodarczej w skali globalnej (Shatz 2016, s. 7–29). Po trzecie dotychczasowe amerykańskie przywództwo gospodarcze zostało poważnie osłabione, jeśli weźmie się pod uwagę rosnącą pozycję największych gospodarek świata. Warto podkreślić, że podczas kryzysu finansowego w latach 2008–2010 międzynarodowi przywódcy zobowiązali się do unikania protekcjonistycznej polityki handlowej, co uznali za krytyczne dla uniknięcia ponownego spowolnienia gospodarczego przypominającego Wielki Kryzys w 1929 r. Wciąż otwartym



pozostaje pytanie czy ten pogląd dotyczy bieżących debat na temat handlu (Congressional Research Service 2020, s. 11–29).

## Podsumowanie

Analizując amerykańską strategię bezpieczeństwa oraz koncepcje polityki handlowej, między retoryką prezydenta Trumpa, a rzeczywistością polityki zagranicznej, można zauważyć głęboki rozłam. Retorycznie takie podejście wywodzi się z tradycji strategicznej redukcji, która dąży do zrównoważenia namnażających się zobowiązań USA w zakresie obrony bezpieczeństwa międzynarodowego bądź przekazania części uprawnień państwom regionalnym. Stany Zjednoczone nie są w stanie implementować swoich ambicji, proponując realizację ekspansywnej strategii globalnej zgodnie ze Strategią Bezpieczeństwa Narodowego z 2017 r., która jest zbędna, nieproduktywna i przede wszystkim kosztowna. Wskazana dychotomia konsekwentnie determinuje redukcje zaangażowania Stanów Zjednoczonych w sprawy światowe. Obecny stan rzeczy jest wywołany nie tylko przez naciski wewnętrzne i decyzje administracji amerykańskiej, ale również głębokie rozczarowanie sojuszników brakiem zaangażowania w kluczowych wyzwaniach dla międzynarodowego bezpieczeństwa militarnego i gospodarczego. Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, staje się jasne, że amerykańskie przywództwo w sprawach światowych podczas prezydentury Donalda Trumpa jest osłabione ze względu na założenia strategiczne polityki zagranicznej oraz zagranicznej polityki gospodarczej, co odpowiada założeniom merytoryczno-metodologicznym artykułu i wydaje się stanowić zasadność postawionej hipotezy.

## Bibliografia

- Baldwin R.E., Krueger A.O. (1984), *The Changing Nature of U.S. Trade Policy since World War II*, National Bureau of Economic Research, Chicago.
- Brown Ch.P. (2009), *Self-Enforcing Trade: Developing Countries and WTO Dispute Settlement*, Brookings Institution Press, Washington D.C.
- Carlsnaes W., Risse T., Simmons B.A. (2002), *Handbook of International Relations*, Sage Publications, Thousand Oaks.

- Center for Strategic and International Studies (2020), *Alliances and American Leadership Project*, <https://www.csis.org/programs/alliances-and-american-leadership-project> [dostęp: 10.02.2020].
- Chad Ch.P., Irwin A. (2018), *What Might a Trump Withdrawal from the World Trade Organization Mean for US Tariffs?*, “Peterson Institute for International Economics”, <https://www.piie.com/publications/policy-briefs/what-might-trump-withdrawal-world-trade-organization-mean-us-tariffs> [dostęp: 10.02.2020].
- Clark I., Baylis J., Smith S., Owens P. (2014), *The Globalization of World Politics. An introduction to international relations*, Oxford University Press, Oxford.
- Congressional Research Service (2020), *U.S. role in the World: Background and Issues for Congress*, Congressional Research Service, Washington D.C.
- Department of Defense (2012), *US Global Leadership: Priorities for 21st Century Defense*, Washington D.C.
- Dombrowski P., Reich S. (2017), *Does Donald Trump have a grand strategy?*, „International Affairs”, Vol. 93(5).
- Duncombe D. (2018), *After liberal world order*, “International Affairs”, Vol. 94(1).
- Ford L.W., Goldgeier J. (2020), *Who are America's allies and are they paying their fair share of defense?*, “Brookings Institution”, <https://www.brookings.edu/policy2020/votervital/who-are-americas-allies-and-are-they-paying-their-fair-share-of-defense/> [dostęp: 07.07.2020].
- Goldstein J.S. (2005), *International Relations*, Pearson-Longman, New York.
- Guoyou S. (2020), *The Trump Administration's Trade Policy and Sino-American Economic Relations*, CSIS, <https://www.csis.org/trump-administrations-trade-policy-and-sino-american-economic-relations> [dostęp: 10.02.2020].
- Hansen A.H., Kindleberger Ch.P. (1942), *The Economic Tasks of a Postwar World*, “Foreign Affairs”, <https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/1942-04-01/economic-tasks-postwar-world> [dostęp: 10.02.2020].
- Heritage (2020), *An Assessment of U.S. Military Power*, “Heritage”, <https://www.heritage.org/military-strength/an-assessment-of-us-military-power> [dostęp: 10.03.2020].
- Hickey C.K. (2019), *NATO Defense Funds Have Been Building for Years, but Trump Wants the Credit*, “Foreign Policy”, December, <https://foreignpolicy.com/2019/12/03/nato-defense-funds-have-been-building-for-years-but-trump-wants-the-credit/> [dostęp: 12.03.2020].
- Hoop A. de, Scheffer R., Quencez M., Wickett X. (2016), *The Future of US Global Leadership: Implications for Europe, Canada and Transatlantic Cooperation*, German Marshall Fund of the United States, Washington D.C.

- Johnson K. (2020), *What Trump Really Doesn't Get About Trade*, "Foreign Policy", <https://foreignpolicy.com/2020/02/24/trump-trade-war-china-europe-deficit/> [dostęp: 10.02.2020].
- Klinger B., Pak J.H. (2019), *Trump shakedowns are threatening to key US alliances in Asia*, "Brookings Institution", December, <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2019/12/18/trump-shakedowns-are-threatening-two-key-u-s-alliances-in-asia/> [dostęp: 10.03.2020].
- Krieg A. (2016), *Externalizing the burden of war: the Obama Doctrine and US foreign policy in the Middle East*, "International Affairs", Vol. 92(1).
- Lester S. (2020), *The (Limited) Role of International Organization in Constraining China*, "Cato Institute", <https://www.cato.org/blog/limited-role-international-organizations-constraining-china> [dostęp: 10.02.2020].
- Nye, Jr. J.S. (2004), *Soft Power: The Means to Success in World Politics*, "Public Affairs", New York.
- OAS (2012), *The Inter-American Defense System*, OAS, Washington D.C.
- Office of Management and Budget (2017), *America First. A Budget Blueprint to Make America Great Again*, Washington D.C.
- Prasad E. (2020), *Trump gets his trade deal, China gets the win*, "Brookings Institution", January, <https://www.brookings.edu/opinions/trump-gets-his-trade-deal-china-gets-the-win/> [dostęp: 10.02.2020].
- Shatz H.J. (2016), *U.S. International Economic Strategy in a Turbulent World*, "Rand Corporation", Santa Monica.
- SIPRI (2020), *Sipri Military Expenditure Database*, SIPRI, <https://www.sipri.org/databases/milex> [dostęp: 12.03.2020].
- Sullivan M.P. (2020), *Latin America and the Caribbean: U.S. Policy Overview*, Congressional Research Service, Washington D.C.
- Stokes D. (2018), *Trump, American Hegemony and future of the liberal international order*, "International Affairs", Vol. 94(1), January.
- Tate K. (2018), *Trump and Obama: Not so different after all*, "The Hill", April, <https://thehill.com/opinion/white-house/395427-trump-and-obama-not-so-different-after-all> [dostęp: 12.03.2020].
- Truman E.M. (2017), *The End of the Bretton Woods International Monetary System*, The Peterson Institute for International Economics, Washington D.C.
- World Bank (2020a), *Military expenditure (% of GDP) – United States*, <https://data.worldbank.org/indicator/MS.MIL.XPND.GD.ZS?locations=US> [dostęp: 12.03.2020].

World Bank (2020b), *Trade (% of GDP) – United states*, <https://data.worldbank.org/indicator/NE.TRD.GNFS.ZS?locations=US> [dostęp: 10.02.2020].

Zakaria F. (2019), *The Self-Destruction of American Power. Washington Squandered the Unipolar Moment*, Foreign Affairs, July/August, <https://www.foreignaffairs.com/articles/2019-06-11/self-destruction-american-power> [dostęp: 12.02.2020].

## **THE CONCEPTS OF AMERICAN FOREIGN POLICY DURING THE PRESIDENCY OF DONALD TRUMP. REVIEW OF THE ALLIED MILITARY AND ECONOMIC ASSUMPTIONS**

### **Abstract**

The purpose of this science article is to analyze the role of the United States in the international system during the presidency of Donald Trump. Due to the above considerations, the hypothesis of the article indicates that American leadership in world affairs during the presidency of Donald Trump is weakened due to the strategic foreign policy and foreign economic policy' assumption. The article distinguishes four of the most important research questions that points the importance of the role and position of the U.S. in the international system in historical terms, an analysis of Donald Trump's strategic foreign policy priorities, the American defense concept and the allied network, and the main assumptions of the foreign economic policy strategy.

**Keywords:** world liberal order, U.S. foreign policy, global leadership, Donald Trump, trade policy, international security.

**JEL Codes:** E10

**Afilacja:** mgr Iga Kleszczyńska  
Uniwersytet Jagielloński  
Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych  
ul. Jabłonowskich 5  
31-114 Kraków  
e-mail: igakleszczynska@gmail.com